

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2000-591

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Käytännöllisen filosofian laitos	
Tekijä-Författare-Author Lehtinen, Martti			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Montaigne ja hänen poliittinen filosofiansa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Käytännöllinen filosofia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2000-04-01	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 82 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielman lähtökohtana on anglosaksisessa filosofiassa viime vuosikymmenen aikana ilmennyt kiinnostus Michel de Montaignen ajatteluun. Descartes'ista alkanut rationaalisuuden nousu yhteiskunnassa ja tieteissä johti modernin filosofian syntyyn ja kehitykseen. Se on joutunut kriisiin, jota ovat pahentaneet tiedot nykyisistä maailmanpoliittisista levottomuuksista ja sodista, joille on ollut kuvaavaa häikäilemätön julmuus, väkivalta, uskonkiistat, rotuviha ja jopa kansanmurhat. On pahoiteltu sitä , että renessanssin humanismin suvaitsevaisuus ja avoimuus ovat jääneet sivuun. Michel de Montaignen ajattelu sisältyy hänen laajaan trilogiaansa Esseitä, joka lasketaan maailman kirjallisuuden merkittäviin proosateoksiin. Kirja on vapaasti ja asioista toiseen hyppelevästi ja epämuodollisesti kirjoitettu teos, jossa kuvastuu tekijän antiikin tuntemus, Italian renessanssin humanismi ja suvaitsevaisuuden henki. Kirjoittamisen ajallisella taustana oli tekijän kotimaassa riehuneet kahdeksan katolisten ja protestanttien välistä kansalaisotaa. Kirjaan sisältyy runsaasti filosofista ajattelua, jossa korostuvat poliittiset, yhteiskunnalliset ja sosiaaliset elementit. Kirjan syntymisajan olosuhteet toisinajattelijoiden vaimoineen pakottivat tekijän verhoamaan rohkeampia ajatuksiaan. Suomessa Montaigne tunnetaan lähinnä kirjallisuushistorian piirissä.</p> <p>Tutkimuksessa on selvitetty, kuinka ranskalaisesta maalaisaatelismiehestä tuli huomattava antiikin tuntija, kirjailija ja ajattelija. Sitten on pyritty perehtymään hänen ajattelunsa poliittisiin teemoihin. Ensisijaisena tutkimuskohteena ovat olleet hänen kirjansa tekstit. Niissä on runsaasti kuvausta tekijästä, hänen elämänpöiristään ja aikakaudestaan. Yksityiskohtaisesti on tarkasteltu neljä teoksen lukua. Niistä kaksi, Kannibaalit ja Vaunut sisältävät ankaraa arvostelua Amerikan valloittajien intiaaneihin kohdistuneesta sorrosta. Keskeisistä poliittisista teemoista on tutkittu hyödyn ja kunniallisuuden ristiriitoja politiikassa, laskien säilyttämisen tai muuttamisen mahdollisuuksia, lakien ja oikeuden käyttöä, kansanvaltaa ja tasa-arvoa sekä vapautta ja riippumattomuutta.</p> <p>Montaigne näyttää poliittisessa ajattelussa aikalaisiaan edellä olevalta ja huomattavan modernilta. Häntä pidetään yhtenä poliittiseen liberalismiin johtaneista filosofeista. Hänessä on Sokrateelle ominaista itsetuntemukseen ja hyvään elämään johdattavaa viisautta. Tutkimuksessa ovat olleet tärkeänä lähteenä ranskalaisen J.-F. Revelin ja yhdysvaltalaisen D.L. Schaeferin Montaigne-käsitykset.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>Montaigne, Michel de - poliittinen filosofia suvaitsevaisuus - oikeudenmukaisuus - filosofia vapaamielisyys - hyvä elämä</p>			
<p>Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited</p> <p>Philosophica-kirjasto, Siltavuorenpenger 20 A, 3. kerros, Puh. 09-191 29247</p>			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			